

CIECHANÓW

Jedno z głównych miast północnego Mazowsza. W czasie wojny polsko-bolszewickiej w 1920 r., podczas bitwy nad Wkrą, Ciechanów stanowił ważny punkt obrony bolszewickiej. Pułk ułanów majora Zygmunta Podhorskiego zaatakował 15. sierpnia sztab 4. Armii Czerwonej i przejął radiostację, dzięki czemu sowieckie oddziały straciły kontakt z dowództwem i praktycznie zostały wyeliminowane z głównych walk.

Warto zobaczyć: Zamek książąt mazowieckich z XIV w., kościół parafialny z XVI w. W położonej obok Ciechanowa wsi Samowa Góra można zobaczyć pomnik żołnierzy 1920 r.

PŁOŃSK

Miasto położone ok. 60 km od Warszawy. Tutaj 6. sierpnia doszło do bitwy z sowietami, w której wstąpił się 1. Pułk Szwależerów. Po zwycięstwie Polaków na pole walki przybył gen. Władysław Sikorski, który udekorował wyróżniających się szwoleżerów Krzyżami Virtuti Militari.

Warto zobaczyć: Grodzisko z XII w. zwane Łysą Górą i zespół klasztorny z XVII w. Na cmentarzu parafialnym znajduje się zbiorowa mogiła żołnierzy polskich i rosyjskich poległych w czasie walk.

PŁOCK

Walka o miasto i przyczółek mostu przez Wisłę trwała 21 godzin. Najmłodszym poległym był 14-letni harcerz Antolek Gradowski. Kilkuset mieszkańców miasta trafiło do niewoli. Większość z nich została później rozstrzelana. Dzięki bohaterkiej postawie mieszkańców, Płock pozostał niezdobyt, a bolszewicy zmuszeni do odwrotu.

Warto zobaczyć: Wzgórze Tumskie z bazyliką katedralną z XII w. i zamkiem książąt mazowieckich. Zabytkowe centrum miasta ze Starym Rynkiem, ulicą Grodzką. Na placu Powstańców Warszawy można zobaczyć pomnik marszałka Józefa Piłsudskiego, który odznaczył Płock Krzyżem Walecznych.

SZLAK CUDU NAD WISŁĄ

→ O F E R T A

PRODUKT ZAPEWNIĄ ATRAKCYJNY PROGRAM DLA WYCIECZEK SZKOLNYCH OPARTY O WYDARZENIA 1920 ROKU. W RAMACH PÓŁDNIOWEJ WYCIECZKI PRZEWDUJE SIĘ WIZYTĘ W GALERII-MUZEUM KINEMATOGRAFII JERZEGO HOFFMANA ZNAJDUJĄCYM SIĘ W KOMPLEKSIE HOTELOWYM GALOP W ZIELONCE, GDZIE UCZESTNICY – PODCZAS LEKCJI MUZEALNEJ - ZAPOZNAJĄ SIĘ Z OGÓLNYM TŁEM HISTORYCZNYM BITWY WARSZAWSKIEJ. JEDNYM Z ELEMENTÓW BĘDZIE WYSWIETLENIE FRAGMENTÓW FILMU JERZEGO HOFFMANA „BITWA WARSZAWSKA 1920”. KOLEJNY PUNKT WYCIECZKI TO PRZEMIESZCZENIE SIĘ DO OSSOWA I MUZEUM BITWY WARSZAWSKIEJ. W ZALEŻNOŚCI OD WARUNKÓW ATMOSFERYCZNYCH MOŻLIWE SĄ RÓŻNE FORMY PRZEMIESZCZENIA: PIESZO LUB ZAPRZĘGAMI KONNYMI. W TYM CZASIE WYCIECZKOWICZE MIJAJĄ MIEJSCA PLENEROWE, W KTÓRYCH NAKRĘCANE BYŁY SCENY FILMU „1920 BITWA WARSZAWSKA”, JEDNOCZEŚNIE ZAPOZNAJĄ SIĘ FAUNĄ I FLORĄ WARSZAWSKIEGO PARKU KRAJOBRAZOWEGO.

W OSSOWIE UCZESTNICY WYCIECZKI ZWIEDZAJĄ POLE BITWY I – W SPOSÓB OBRAZOWY, PRZY MAKIECIE BITWY WARSZAWSKIEJ – ZAPOZNAJĄ SIĘ Z PRZEBIEGIEM CAŁEJ KAMPANII WOJENNEJ 1920 ROKU. NASTĘPNIE WYCIECZKA ODWIEDZA W OSSOWIE MIEJSCA ZWIĄZANE Z PRZEBIEGIEM BITWY: MIEJSCA ŚMIERCI KS. KAPELANA IGNACEGO SKORUPKI, KAPLICĘ I CMENTARZ WOJENNY. UCZESTNICY PO TERENIE PRZEMIESZCZAJĄ SIĘ ZA POMOCĄ PRZYGOTOWANEGO QUESTINGU. POWRÓT DO HOTELU TRYLOGIA NA OBIAD. MOŻLIWOŚĆ DODATKOWYCH ATRAKCJI: ZWIEDZANIE KOLEGIATY W KOBYŁCE, ODWIEDZENIE CMENTARZA WOJENNEGO W RADZYMINIE, POKAZOWA JAZDA KONNA (PREZENTACJA FIGUR I CHODÓW: STĘP, KLUS, GALOP; PRZEJŚCIA POMIĘDZY CHODAMI, ZMIANY TEMP, POPISY AKROBATYCZNE NA GALOPUJĄCYM KONIU, OBROTY NA KONIU, WSKAKIWANIE NA KONIA, ZESKAKIWANIE Z NIEGO, FILMOWE UPADKI, POKAZ RZUCANIA LASSEM I STRZELANIA Z BATA).

→ P R O G R A M

- 01_Transport z Warszawy do Muzeum Filmu im Jerzego Hoffmana
- 02_Zwiedzanie muzeum
- 03_Prezentacja fragmentów filmu „Bitwa Warszawska 1920” oraz filmu dokumentalnego przedstawiającego bitwę
- 04_Przemieszczenie do Ossowa pieszo lub powozami konnymi
- 05_Lekcja historii przy makiecie
- 06_Zwiedzanie Ossowa poprzez questing
- 07_Powrót do Hotelu Trylogia na obiad
- 08_Powrót do Warszawy

→ CENA: 140 ZŁ / OSOBA

→ LOKALNA ORGANIZACJA TURYSTYCZNA CUD NAD WISŁĄ
HOTEL TRYLOGIA - KLUB GALOP

e-mail: repcja@hoteltrylogia.pl www.hoteltrylogia.pl
ul. Poniatowskiego 46 05-220 Zielonka tel.: /22/ 771 82 24

MR MAZOWIECKA REGIONALNA ORGANIZACJA TURYSTYCZNA

www.mazowsze.travel

Mazowsze.
serce Polski

SZLAK
CUDU
NAD WISŁĄ

Szlak Bitwy Warszawskiej, nazywanej “**cudem nad Wisłą**” i uznawanej za **18. przelomową bitwę w historii świata**, wytyczyły wydarzenia z 1920 roku. Na szlaku znalazły się miejsca najcięższych walk (linia obrony na przedpolach Warszawy), rejon koncentracji grupy uderzeniowej znad Wieprza (okolice Lubartowa, Kocka, Dębłina) oraz miasta i miejscowości na północny zachód od Warszawy (aż po Płock i Toruń). Po tamtych wydarzeniach przetrwały nie tylko wojskowe cmentarze i pamiątkowe tablice. Dramatyczne losy oddziałów, a czasem pojedynczych żołnierzy, składają się na opowieść i trasę podróży po miejscach i czasie, gdy w śmiertelnym boju broniono niedawno odzyskanej niepodległości Państwa Polskiego.

„Armia spod Czerwonego Sztandaru i armia łupieżczego Białego Orła stają twarzą w twarz w śmiertelnym pojedynku (...) Ponad martwym ciałem Białej Polski jaśnieje droga ku ogólnoświatowej poźodze. Na naszych bagnietach poniesiemy szczęście i pokój ludzkości pełnej mozołu. Na zachód! Wybiła godzina ataku. Do Wilna, Mińska, Warszawy!”

- słowa wypowiedziane 2. lipca 1920 r. przez Michała Tuchaczewskiego - głównodowodzącego Frontu Północnego Armii Czerwonej.

NA PRZEDPOLACH WARSZAWY: PIERWSZE ODDZIAŁY 16. ARMII CZERWONEJ RUSZYŁY DO BEZPOŚREDNIEGO ATAKU NA WARSZAWĘ 13. SIERPNI 1920 R. PRZECIW SOWIETOM STANĘLI WETERANI I MŁODZI REKRUCI 1. ARMII WOJSKA POLSKIEGO, KTÓRZY STAWILI NAJĘDŹDCOM ZACIEKŁY OPÓR. W KOLEJNYCH DNIACH W WALKACH OD KAR-CZEWA PO ZEGRZE WAŻYŁY SIĘ LOSY WARSZAWY.

OSSÓW

Niewielka miejscowość w powiecie wołomińskim. Symboliczne miejsce dla losów Bitwy Warszawskiej. Tutaj krwawo rodziła się tradycja cudu nad Wisłą. Podczas walk 13. i 14. sierpnia zginęło lub zostało rannych ponad 600 polskich obrońców, wśród nich wielu harcerzy i ochotników zwerbowanych w ostatniej chwili do obrony stolicy. W trakcie walk wieś przechodziła kilkakrotnie z rąk do rąk. Podczas jednego z kontrataków bohaterską śmiercią poległ młody ksiądz kapelan Ignacy Skorupko. Zabłąkana kula trafiła go w momencie, gdy pochylony nad ciężko rannym żołnierzem udzielał mu ostatniego sakramentu.

Na pamiątkę tych wydarzeń na polach pod Ossowem co roku 15. sierpnia odbywają się uroczystości państwowe i wielka inscenizacja bitwy. Obchodom towarzyszą Mistrzostwa Polski Formacji Kawaleryjskich organizowane przez Stowarzyszenie Miłośników Kawalerii 1. Pułku Ułanów Krechowieckich.

Warto zobaczyć: Cmentarz bohaterów boju pod Ossowem i kaplicę z ekspozycją dokumentacji wydarzeń 1920 r. Na cmentarzu znajduje się osiem zbiorowych mogił i jedna pojedyncza oraz obelisk z napisem:

14 sierpnia 1920 r.

Siedemkroć odpieraliśmy

hordy bolszewickie i tu

padliśmy w wrót stolicy

a wróg odstąpił...

W 1921 r. w Ossowie w domniemanym miejscu śmierci kapłana postawiono krzyż z tablicą informacyjną, a na warszawskich Powązkach uroczyscie poświęcono jego nagrobek. W Warszawie odsłonięto także tablicę pamiątkową na domu przy ul. Ciepłej 3, w którym urodził się Ignacy Jan Skorupka.

Na Polakówej Górze koło Ossowa odsłonięto w 2010 r. pomnik nagrobny żołnierzy bolszewickich. Przy Zespole Szkół w Ossowie można obejrzeć dioramę bitwy warszawskiej i pamiątki wojenne.

RADZYMIN

Miasto położone u wschodnich granic Warszawy. Bolszewicy uderzyli na nie zagrażając bezpośrednio stolicy już 12. sierpnia. Do mostu na Wiśle brakowało im zaledwie ok. 20 km. Był to dramatyczny moment działań wojennych. Mieszkańcy miasteczka zaczęli barykadować ulice. Domy na skraju Radzymina (rejon ulic P.O.W i Wyszkowskiej) przygotowywano do obrony umieszczając w oknach karabiny maszynowe. Żołnierze III batalionu zajęli pozycje obronne w okopach za starym cmentarzem. 14. sierpnia Radzymin został zdobyty przez sowietów, co doprowadziło do załamania linii obrony 5. Armii generała Sikorskiego. Miasto udało się odbić następnego dnia dzięki manewrowi znad Wieprza.

Był to punkt zwrotny w Bitwie Warszawskiej, a na pamiątkę tamtych wydarzeń 15. sierpnia obchodzimy Święto Wojska Polskiego.

Warto zobaczyć: Cmentarz poległych żołnierzy polskich, na którym znajdują się zbiorowe mogiły polskich żołnierzy poległych w bitwie pod Radzyminem w sierpniu 1920 r. Jest też kaplica z obrazem Matki Boskiej Ostrobramskiej, pamiątkowymi tablicami i urnami z ziemią z Katynia oraz z cmentarzy żołnierzy polskich 1920 roku w Grodnie, Nowogrodku i Wołkowysku. Na bramie cmentarnej i mogiłach można zobaczyć tablice poświęcone żołnierzom pułków walczących o Radzymin.

KOBYŁKA

Miasto, które wraz z pobliskim Radzyminem i Wołominem znajdowało się na linii frontu w połowie sierpnia 1920 r. Z terenu całej parafii do kościoła św. Trójcy przybywali wierni szukając oparcia w modlitwie. W Kobylce stacjonował 11. pułk artylerii polowej oraz sztab 47. pułku piechoty. Po mszy św. odbyła się uroczysta procesja, w której cała parafia, zanosząc modły i śpiewając pieśni religijne, odprowadziła wojsko obecną ulicą Kościelną do kapliczki Matki Bożej (dziś skrzyżowanie ulic Radzywińskiej i Kraszewskiej). Proboszcz pobłogosławił żołnierzy, a ci ruszyli do miejscowości Czarna Leśniakowizny, skąd ogniem artyleryjskim odpierali przez dwa dni ataki nieprzyjaciela.

Warto zobaczyć: Barokowy kościół św. Trójcy - jeden z najcenniejszych zabytków na Mazowszu. Świątynia wzniesiona w latach 1740-1745 według projektu włoskiego architekta Guido Antonio Lughiego została ufundowana przez Marcina Żaluskiego. Na cmentarzu parafialnym znajduje się zbiorowa mogiła żołnierzy z 1920 r.

SULEJÓWEK

Miasteczko położone u granic Warszawy, znane przede wszystkim z dworku wzniesio- nego ze zbierek wśród żołnierzy i byłych podkomendnych Marszałka jako „Dar Komitetu Żołnierza Polskiego” dla Józefa Piłsudskiego. Po sporze z gen. Władysławem Sikorskim o ustrój najważniejszych władz wojskowych, Piłsudski 30. maja 1923 r. złożył dymisję ze stanowiska szefa Sztabu Generalnego, wycofał się z życia publicznego i przeniósł do Sulejówka. Dworek Milusin na trzy lata stał się jego domem, miejscem pracy i spotkań z byłymi podkomendnymi. Tam powstały książki: „Moje pierwsze boje”, „Rok 1920”, „O wartości żołnierza legionów”, „Rok 1863” i „Wspomnienia o Gabrieli Narutowiczu”. Stąd Marszałek wyruszył do Warszawy przed przewrotem majowym w 1926 r. Po śmierci Piłsudskiego w 1935 r. dom przekształcił się w muzeum. Warto zobaczyć: Dwór Milusin będący na powrót pod opieką rodziny Piłsudskich. 6. września 2011 r. Rada Ministrów przyjęła uchwałę o wybudowaniu Kompleksu Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku, który ma powstać do końca 2016 r. W planach jest też budowa centrum edukacyjnego, w którym znajdzie się ekspozycja poświęcona życiu i działalności Marszałka.

ZEGRZE - NIEPORĘT - SEROCK

Na pn.- wsch. od Warszawy, w miejscowościach położonych przy Zalewie Zegrzyńskim, rozkazem generała Franciszka Latinika utworzono odcinek obrony stolicy zwany „Zegrzyńskim”. Krwawe walki toczono także o Nieporęt, gdzie sowieci chcieli zniszczyć stanowiska polskiej artylerii. O świcie 15. sierpnia pod Nieporętem doszło do jednego z pierwszych polskich kontrataków. Natarcie na Wólkę Radzywińską rozpoczął 1. batalion pod dowództwem por. Stefana Pogonowskiego. Siły rosyjskie uszły w kierunkuRadzymina. Zwycięski bój o Wólkę Radzywińską uznano później za przelomowy moment bitwy o przedmoście warszawskie i pierwszy widoczny sukces obrońców. Po zakończeniu wojny w koszarach w Zegrzu przebywali jeszcze przez pewien czas jeńcy rosyjscy.

Warto zobaczyć: Nieporęt - pomnik porucznika Stefana Pogonowskiego, który poległ podczas walk 15. sierpnia oraz Grób Nieznanego Żołnierza przy ul. Nowolipie; Białobrzegi - pomnik legionistów Józefa Piłsudskiego; Stanisławów - kościół NMP Wspomożycielki Wiernych z tablicą pamiątkową poświęconą poległym z gminy Nieporęt, Zegrze - twierdzę rosyjską z końca XIX w.

WYSZKÓW

Miasto położone na pn.- wsch. od Warszawy nad rzeką Bug. To było ostatnie miejsce postoju Tymczasowego Komitetu Rewolucyjnego (planowanego jako narzucony rząd Polskiej Republiki Rad). W zabytkowej plebani w Wyszkowie przed planowanym triumfalnym wjazdem do Warszawy zatrzymali się członkowie Tymczasowego Komitetu Rewolucyjnego Polski: Julian Marchlewski, Feliks Dzierżyński, Feliks Kohn.
Warto zobaczyć: zabytkową plebanię przy kościele św. Idziego.

NA PÓLNOCNY ZACHÓD OD WARSZAWY W SIERPNIU 1920 R. PROWADZIŁA DZIAŁANIA 5. ARMIA WOJSKA POLSKIEGO, KTÓREJ BOHATERSKA POSTAWA ZAWAŻYŁA NA LOSACH BITWY WARSZAWSKIEJ, UNIEMOŻLIWIAJĄC ARMII CZERWONEJ PRZEPRAWĘ PRZEZ WISŁĘ.

NA PÓLNOCNY ZACHÓD OD WARSZAWY W SIERPNIU 1920 R. PROWADZIŁA DZIAŁANIA 5. ARMIA WOJSKA POLSKIEGO, KTÓREJ BOHATERSKA POSTAWA ZAWAŻYŁA NA LOSACH BITWY WARSZAWSKIEJ, UNIEMOŻLIWIAJĄC ARMII CZERWONEJ PRZEPRAWĘ PRZEZ WISŁĘ.

NA PÓLNOCNY ZACHÓD OD WARSZAWY W SIERPNIU 1920 R. PROWADZIŁA DZIAŁANIA 5. ARMIA WOJSKA POLSKIEGO, KTÓREJ BOHATERSKA POSTAWA ZAWAŻYŁA NA LOSACH BITWY WARSZAWSKIEJ, UNIEMOŻLIWIAJĄC ARMII CZERWONEJ PRZEPRAWĘ PRZEZ WISŁĘ.

MODLIN

Modlińska twierdza, wybudowana na rozkaz Napoleona w XIX w., w 1920 r. stanowiła główny ufortyfikowany punkt obronny 5. Armii gen. Sikorskiego. Na terenie twierdzy znajdował się wielki magazyn, szpital wojskowy i centrum wojennej infrastruktury.
Warto zobaczyć: Twierdza Modlin to jedna z największych i najlepiej zachowanych twierdz w Polsce. Składa się z cytadeli położonej na prawym brzegu Narwi, umocnionych przedmości oraz z dwóch pierścieni fortów. Obecnie znaczna część obiektów jest dostępna dla zwiedzających.

MŁAWA

Miasto u północnych granic województwa mazowieckiego. W 1920 r. znajdowało się tuż przy granicy z Prusami. Od 8. do 10. sierpnia 1920 r. trwały tu walki z oddziałami 3. Korpusu Kawalerii Armii Czerwonej idącymi na zachód w celu forsowania Wisły. W pobliskich Wyszynach bolszewicy dokonali masowego mordu na polskich żołnierzach.
Warto zobaczyć: Pomnik marszałka Józefa Piłsudskiego w parku miejskim im. Dąbrowszczaków; kościół parafialny św. Trójcy z XIV w. (przebudowany w XVIII w.), pozycję mławską z zachowanymi schronami i okopami z II wojny światowej.

